

בסייעתא דשמיא

שיעורים בליקוטי הלכות

שנאמרו בס"ד ע"י

הרה"ח ר' ניסן דוד קיוואק שליט"א

לקוטי הלכות חלק א' דף ח' עמוד ב'

הלכות השכמת הבוקר ה"ד

אות א' - ג'

יום ג' פרשת מטות מסעי

כ"ז תמוז תשע"ה

מכון

הליכות נועם

halicot.noam@gmail.com

נכתב לפני עריכה

ניתן להאזין לשיעורים
במס' טלפון מיוחד
לשיעורי הרב שליט"א
במס' **0527111070**

לשמיעה, והורדה,
וכן להורדת הקונטרס
באתר בעטלער
betler.org

ליקוטי הלכות או"ח-הלכות השכמת הבוקר הלכה ד'

יתגבר כארי לעמוד בבקר שיהא הוא מעורר השחר שויתיה ה' לנגדי תמיד וכו':

א על פי התורה "מישראל דסכינא וכו'" בספן למ"ד, עין שם כל התורה והכלל, כי צריך כל אדם לבקש ולחפש מאד מאד אחר רבי אמתי הגדול במעלה מפלגת מאד שיוכל להאיר בו השגת אלקות, כי השגות אלקות אי אפשר להשיג כי אם על ידי כמה צמצומים וכו', שהם בחינת סבובים והקדמות, כמו המלמד שלומד עם התינוק וכו' וכל מה שהוא קטן במעלה ביותר וכל מה שהוא חולה ביותר, הוא צריך רופא גדול ביותר, דהינו רבי גדול ביותר שיהיה גדול במעלה כל כך עד שיוכל לרפאות אותו גם כן ויוכל לסבב עמו גם כן עד שיכניס בו השגות אלקות, שזה עקר התכלית וכו' ומבאר שם שאלו הצמצומים, שהם בחינת ההקדמות וכו' שעל ידם באים להשגות אלקות, הם בחינת חכמה תתאה, בחינת מלכות, בחינת שערות, בחינת (תיקון ע') שיעורין דאתון דאורייתא, בחינת (שם קי"ג) שיערא אוכמא (שם קי"א), שיערא בעגולא, בחינת (שיר השירים א') שחורה אני ונאווה, שזהו בחינת אברהם תקן שחרית וכו' וצריכין להחיות את המלכות וכו' על-ידי אור הפנים המאיר בשלש רגלים וכו' ולפעמים נופלת המלכות, היא בחינת ד' להר' מלכות, שהם חכמות חצוניות ומי יוכל לסבול את קול הצעקה בשנופלת המלכות ביניהם, בחינת (קהלת ט') זעקת מושל בכסילים, שהכסיל רוצה להתחכם וכו'. וצריכין לתתקה מהם בבחינת חתנו לד' וזה על-ידי החסד שמתגלה על-ידי התוכחה וכו', עין שם כל זה היטב:

מוהרנ"ת פותח ברברי השו"ע יתגבר כארי לעמוד בבוקר, שיהא הוא מעורר השחר, והרמ"א מוסיף שויתיה ה' לנגדי תמיד'. שיש לאדם לזכור את השי"ת תמיד, ובכל מעשיו ותנועותיו יזכור לפני מי הוא חי, ומבאר שענין לעורר השחר היינו שיזכה להשגות אלקות. והוא מיוסד על תורה ל' שלזה צריך לחפש מאד אחר רבי אמיתי הגדול במעלה מופלגת מאד, שיוכל להאיר בו השגת אלקות. כי הרבי סובר שמחוייב כל אדם לזכות שיהיה בו רעת, ויבא להשגות אלקות. בעולם חושבים שזה לא שייך לכל אחד. קוראים לזה 'השגות'. לכן לא יסתפק באיש חשוב, שגדול בתורה או במדות טובות, או אפילו ברביקות, כי די לי שאהיה כמוהו, כן דרך העולם. אבל צריך צדיק גדול כמשה רבינו שפעל רחמי ה', שע"י המשכת הרחמים, יהיה שייך להמשיך כך השגות אלקות.

הן אמת שרביה"ק מבאר בכ"מ שצריך מאד להזהר מדבר שאינו מצומצם, ולא להיות חכם כי אם תם, כי מקום של האדם הוא בתוך קיום התורה בפשטות, לקיים ההלכות, עכ"ז קיום האדם גם תלוי שיהיה בלבו יראת שמים, זהו מציאות האדם שיהיה בלבו איזה מציאות של אמונה בה' שזה בא מדעת. והדעת בא מהשגות אלקות של הצדיקים הקדושים, זהו אור של הבעש"ט שגילה בעולם את אור הזה"ק, מציאות האלקות, מציאות מה שהולך פה.

שורש לימודי השגות אלקות הוא בספרי הזה"ק, האריז"ל והבעש"ט

בזה"ק מתגלה מציאות השגות אלקות, אלא שאנו לא מבינים את זה, אנחנו לא יכולים להכיל את זה. הצדיקים שכן זכו להשיג את הזה"ק, זהו ענין אור הבעש"ט ותלמידיו הק', שהם השיגו מה נאמר בזה"ק, וכל עם ישראל נהנים מאורם הגדול, שע"ז מבינים מה זה שבת, בלי אור הזה"ק אינו מבין את האלקות שיש בשבת, רק יודע ההלכות, אך לא יודע האלקות שיש בשבת. הרי בשבת מעיד על מעשה בראשית, חוץ מקיום ההלכה, מי שמחפש אור אלקות

ליקוטי הלכות ח"א דף ח: השכמת הבוקר ד' אות א-ג'

שיש בשבת, מקבל בכח הצדיק את אור השבת. לא רק שלמד ענייני יראה ואהבה, אלא שמשגיג, היינו שזה ממש שלו, ממש שייך אליו. וזהו עיקר האדם.

כי הצדיקים יש להם בלב ענינים של עליות העולמות של שבת, ופירושים עמוקים בתפילות של שבת, ובכל פרשת השבוע, אצלינו זה מגיע בענין שמאמינים בחידוש העולם, ומרגישים מה זה אל ארון על כל המעשים ברוך ומבורך בפי כל הנשמה, אצלינו זה מגיע בשיבת מרעים בסעודה שלישית ביראת שמים, מרגישים מציאות של השראת השכינה עלינו בשבת קודש.

באור תורת רביה"ק נעשה הדבר 'מושג' גם לנו

הכלל הוא שאנחנו צריכים לקבל את זה כמו שזה 'מושג' אצלינו, והצדיק מקבל את זה כמו שזה 'מושג' אצלו, היינו השגות אלקות ממש, באופן בריא ושלם. והוא מצמצם לנו את אור האלקות בדרך שיהיה מושג גם 'לעמד' ע"י אור תורתו. כי תורת הצדיק הוא אור האלקות שמצטמצם להיות 'מושג' גם אצלינו.

כי אם אנחנו נקח זה באופן מדי גבוה, זה לא 'השגות', כמו אדם שמשגיג כסף, אם זה לא יהיה בכיס שלו, אלא קצת יותר גבוה מהכיס שלו, הרי זה לא מושג אצלו, כי צריך שיהיה בתוך הכלי שלו, זהו מושג. כך מי שלומד תורת הסוד וזה לא מביא אותו לאותו שכל הפשוט שיש לו בקיום התורה, אותו שכל פשוט שהוא מפתח מאנשים, משתעבר לאנשים, אותו השכל הפשוט יבין שהוא משתעבר לה'. אם זה לא פשוט זה לא מושג אצלו. זה יותר מדי גבוה ממנו.

עיקר המכוון של רבינו 'השגות אלקות' זה לא באופן שמדי גבוה מאיתנו, מי שחושב ככה, עושה צחוק מעצמו, כי למעשה עיקר תכלית האדם, ועיקר מה שצריך כל אדם להוציא משאול תחתיות, הוא שצריך להכניס בו השגות אלקות, אצל כל אדם ממש. מציאות של איזה השגה שביין שיש לו תקוה, ה' איתי, ויש לי נקודות טובות, זהו השגות אלקות ששייך אצלו בתמימות ופשיטות הכי פשוט שיש, זהו ההשגה שהוא צריך את זה כעת.

כשאין הלימוד מצומצם כראוי לנפשו, אינו משיג אלקות

רבינו בלקו"ת סי' ז' מאריך שהצדיק הרחמן נותן לכל אחד השגות אלקות לפי מה שהוא צריך, דרי מעלה ודרי מטה, כל אחד צריך לימוד מיוחד איך להבין שהשי"ת איתו, איך להבין את האמונה הק', מה זה שבת ויום טוב, לילד צריך לתת קצת חלב, למבוגר בריא נותנים מאכל בריא, אחרת, הלב מלא קושיות וסתירות ועובר עליו. הצדיק בונה אצל האדם מהלך של דעת, לא ביום אחד, אך כשמתמיד בספרי רבינו, כך אדם נמשך להבין דברים, ורואה דברים בספרי בעש"ט וזהו"ק, כל אחד מבין קצת יותר, אך הכל באופן שזה מושג בכיס שלי, לא פורח באויר.

מי שמדבר סתם לשונות גבוהים, לא יודע מה מדבר. כי הרברים האלה כתובים ומבוררים, וזה תורה מסיני, רבינו אמר בחיי מוהרן שזה חיוב ללמוד כל הספרים האלה של תורת הסוד, אך העיקר לא להיות חכם שידוע סודות, אלא להתחיל מלמטה, מההתקרבות לרבינו, ולהתחיל לכוון שיביא את האדם למקומו. כי פשטות ההשגה היינו להשיג קרבת ה', ומי שהוא יותר בר הכי, יזהר מדמיונות ויעלה יותר להבין דברי הזה"ק והכתבים לאמיתתן, זהו תורה מסיני,

תורת האריז"ל והבעש"ט ורביה"ק, זהו תורה מסיני שלא ישתנה לעולם, והמחשבות שלנו צריך שיהיה מאוחד ומקושר באור דבריהם הק', כשירדע מה שכתוב שם, מבין שענין ההשגות אלקות היינו להשיג אלו העניינים המוזכרים שם באופן שזה מלוכש באור הבעש"ט ורבינו ור' נתן, שמשגיג שה' נמצא איתנו, ומשיג יראת הבורא, עד שבא לאור הדעת שנצרך לו, זהו השגות אלקות.

הצדיק רופא הנפשות, מביא כל אחד להבנת אור אלקות מתוך מה שעובר עליו

לאט לאט הצדיק מרפא את נפש האדם להביא אותו להשגות אלקות. וזה שרבינו פותח שצריך לבקש רבי אמיתי הגדול במעלה שיכול להאיר בו השגות אלקות. כי כל אחד צריך לסבב אותו באופן אחר, אחר ע,י הלכה, אחר ע"י תמימות, אחר מתוך מה שעובר עליו, יש כמה דרכים איך מסבבים עם האדם שבינן אלקות מתוך מה שעובר עליו, בפשטות התורה והמצוות כל מצוה מלמד איך להתקרב לה', הצדיקים מלמדים אותנו איך לבא לזה.

רבינו ממשיך עד כדי כך כמו שאחד חולה, רוצה את הרופא הכי גדול, כשארם חולה מאד, נכנס בו יראת שמים אמיתי, ויש לו עדיין מדות רעות, הרבה נפילות, וכשנכנס לו חוסר סבלנות, חוסר פרגון, טענות, קנאות, כעסים, עד שמגיע לכפירה, איך יוצאים מכל זה, צריך רופא גדול.

הרופא הגדול הוא ההתקרבות לספרי רבינו, יחד עם כל הלימודים הקבועים שרבינו נתן, ויחד עם התבודדות ושיחת חברים ביחד, כך אדם גדול בהשגות אלקות.

זה נקרא שער בעיגולא, צמצום, כי יש לאדם שכל, השכל עצמו הוא מסוכן, חוקר. וצריך לצמצם. השכל הפשוט שיש באדם שרואה ומרגיש את העולם זה נקרא שכל תחתון, יש שכל העליון שהוא הארת הנשמה, והשכל הפשוט נקרא שכל תחתון, בחי' שיעורים דאתון דאורייתא, בחי' שער שחור בחי' מלכות של העולם, זהו מציאות התפיסה שהוא רואה את עצמו, כך כל אחד לפי עניינו, אשרי מי שמבין את המצב שלו.

העצבות והדכאון בא משאגת הנפש על נפילתה

וכמו שאנו צריכים להשיג השגות אלקות, יש כנגד זה מנגד, המנגד הוא קושיות של ארבע בנים, שחור שמבלבל לגמרי ומשחיר אותו, וזהו מלחמת עמלק, כח של עמלק ממש. ד' מלכויות, הוא הגלות של עם ישראל בד' מלכויות, בבל, פרס ומדי, רומי ויון, רבינו בזה המאמר מתאר 'מי יכול לסבול קול הזעקה כשנופל המלכות בד' מלכויות', מלכות היינו נקודת הלב שלך, נקודת הלב של כל יהודי שע"ז יכול להחזיק מעמד בתמימות ואמונה. כשזה נופל, מי יכול לסבול את הצעקה הזאת.

ואל תאמר שאתה כן יכול לסבול, כי רואים עליך שאתה לא יכול לסבול את צעקת הנשמה שלך, כי זהו סיבת כל המעברים שלך, הלב שלך נפל בין הקליפות ואתה בתוך עמלק, וצריך לחתוך המלכות שנפלה לקליפות. וזהו זעקת מושל בכסילים, זעקה כהכסילות מושלת על השכל, ואין לך קשר להשגות אלקות, ואיך מרים את עצמך למציאות הדעת שיכול להאיר בך. כי באמת אי אפשר לחיות בלי ההשגה הנצרכת לכל נפש לפי עניינו

וע"י החסד המופלא שה' קירב אותנו מכל העמים, וזהו החסד של שבת ויום טוב, זה החסד

ליקוטי הלכות ח"א דף ח: השכמת הבוקר ד' אות א-ג'

מתגלה בתוך תוכחה, שה' אוהב אותך, החסד מתגלה בתוך קיום מצוה, שמרגיש קרוב לה'. זה מתגלה בסי' ל' בארוכה. שיש כח של צדיק גדול מופלג במעלה שיוודע ללכת עם כל אחד ואחד, לפי כחות נפשו, צעד אחר צעד עד שיזכה להשגות אלקות בדרך הצדיקים.

ב) וְכֵן זֶה נַעֲשֶׂה בְּכָל בִּקְרָא שֶׁאֵין בְּשַׁחְרִית עוֹלָה אֵילַת הַשַּׁחַר, שֶׁהוּא בְּחִינַת עֲלִיּוֹת עֲמוּד הַשַּׁחַר, שֶׁהוּא בְּחִינַת מַלְכוּת-חֻכְמָה תַּתְּאָה הַנִּלְשָׁנָה שֶׁנִּקְרָא שַׁחַר, כִּי הוּא מִצְמָצֵם הָרְאוֹת שֶׁכָּל הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת עַל-יָדָהּ וְעַל-כֵּן צְרִיכִין לְהִתְגַּבֵּר מְאֹד לְעֲמֹד בְּבִקְרָה הַשֶּׁכֶם כְּדֵי לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה וְעִבּוּדָה כְּדֵי שִׁיגְדֵל וְיַעֲלֶה וְיַעֲוֹרֵר בְּחִינַת הַשַּׁחַר הַנִּלְשָׁנָה, בְּחִינַת חֻכְמָה תַּתְּאָה הַנִּלְשָׁנָה, בְּבְחִינַת (תהלים נ"ז) עוֹרָה כְּבוֹדִי וְכוּ' אֶעֱרֶה שַׁחַר כְּדֵי שִׁיזְכֶּה לְבְּחִינַת הַשְּׂגָת אֱלֻקוֹת לְהַכִּיר אוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ אֲשֶׁר לְכַף נוֹצְרָנוּ, כִּי כָּל אָדָם מִכְרַח שׁוֹבֵא לָזֶה, כִּי רַק בְּשִׁבְלֵי זֶה בָּא לְעוֹלָם. וְכָל הָעוֹלָמוֹת נִבְרְאוּ רַק בְּשִׁבְלֵי זֶה בְּגִין דִּישְׁתַּמּוּדְעוֹן לִי':

כל מה שאדם צריך רבי הוא כדי שילמד אותו איזה מחשבות יהיו בלבו

בשביל מה צריך רבי? ורוב אנשים לא באים לרבי כדי ללמוד מה שיהיה בלבי בעבודת ה', באים רק בשביל עניין של מנהגים או סידורים, ובישיבה לומדים קצת מוסר, זה מה שרבינו מלמד, הוא בא ללמד אותך מה שיהיה בלבך, זה לא חכמות, לא קבלה דווקא, צדיקים הזהירו שקבלה לוקח זמן, וגם רבינו מזהיר, לאט לאט זוכים להאמת. זהו אור הבעש"ט, שהכניס לאדם שע"י הדעת אתה קרוב לה', ותדע שמלא כל הארץ כבודו, ולית אתר פנוי מיניה. תחשוב מזה. זה מה שהבעש"ט הכניס בלב יהודי.

רבינו מפליא פלאות בזה, לעשות צמצומים ללמד כל יהודי, בדרך שגורם להכניס שכל גם באדם שנשרף כל שכלו ממש. ורבינו גם מכניס חזות לכל אדם, אפי' שהוא מאד מבולבל בשאלות וקשיות. איך לצאת מזה, ולהתחיל להיות שמח במצוות ה', ולעבוד את ה' באמת, ולמצוא את המקום שלו, אם הוא תמים, לחיות בתמימות, ואם הוא חכם, לאט לאט להגדיל אותו, לפי מה שהוא מתקדם ללמוד בספרי הצדיקים, בספרי הבעש"ט, ספרים שמראים לו דרכי עבודת ה', השכל גדול, ומתיישב יחד עם לבו בהתבודדות. זה לא חכמות שהם מסוכנים כלל, כי הדרך המסוכנת, אינה עוסקת כלל בצמצום בהשגות אלקות, רק ריבוי אור.

לכן ר' נתן חוזר על הדבר הזה, שענין של רבינו שכל אחד צריך לבא לאור הדעת. לא לטעות שחסידות ברסלב זה תמימות בלי טיפה של שכל ח"ו, בוודאי יש שכל, אלא שהשכל הוא שכל של תמימות אמיתי איך להיות קשור לה'.

רבי נתן בספרו לקו"ה כולל כל דרכי הבעש"ט בדרך ששייך לכל אחד

בזה"ק מבואר שתכלית העולם הוא בגין דישתמודעון ליה, כל אדם צריך לחשוב כל היום, בשביל מה אני חי פה, צריך לזכור מה שהרמב"ם כותב יסוד היסודות לדעת שיש בורא מצוי והוא הכל, והזה"ק שהוא תורה מסיני ממש, הוא מגלה מה צריך להיות בראש שלי, הוא כותב דברים פשוטים מאד, ור' נתן חוזר על זה, וזה יסוד שהבעש"ט הכניס בעולם, וזה יסוד של חסידות ברסלב, שאני חי עכשיו בגין להגיע להכיר את ה', אשתמודע היינו לדעת, לא מכיר אותך, מי אתה, הו, הנה אני כן מכיר אותך.

כל יום להכיר את ה', היית צמא, נתן לך לשותות, להכיר את ה' מפלאות ה' בעולם, זה נקרא

להכיר את ה' שאתה מכיר שהוא עשה איתך חסד, עכשיו אתה מכיר מחדש את ה'. אם הרוויח הרבה כסף ונהיה עשיר גדול, הנה עכשיו מכיר את ה' שעשה איתו חסדים, וכן ביראת שמים, מכיר את ה' ביראה, ר' נתן מביא לנו מספ"ק למעשה מה ששייך אצלינו השגות אלקות, היינו שמכיר שה' רוצה בי, ויש לו חן ממני, ומכיר שמחות המצוות וחסדי ה'. וכן משיג את היראה, להכיר את הרבר כראוי, יש מי שמכיר מתוך האהבה נפולה שמתעורר, להפוך לאהבה קדושה, יש בזה הרבה דמיונות, אבל רבינו מלמד אותנו דרך בלי דמיונות, לכן צריך לחפש הצדיק שמלמד אותנו בדרך אמת.

להכיר את השי"ת באמת בכל מצב

ענין ההכרה הוא כמו שאחד מכיר פשט בתוספות אחד, מכיר רצון ה' בתוספות, כ"ש אם אתה מכיר פשט בדברי הזה"ק ודברי הצדיקים, זה הרבה יותר גדול מכל זה, פה אתה מכיר את ה'. מה שמבואר בזה"ק' שה' איתך עמך ואצלך, ומהו אמיתת הדבר הזה של בירור הניצה"ק, וכמה זה שייך היום. זה לא רק ענין אחד שאתה כבר יודע, אלא יש בזה מליארדים ידיעות, כל יום תשמח ותגיל שזוכית לזוז עוד שיערה אחת קרימה, היום עשיתי את התכלית שלי. יש אחד שיערה ליום זה הרבה, השני צריך שני שערות ביום, הוא מלא חיות. כשארם הולך עם זה, הראש שלו מתפוצץ מאורות וחיים טובים, וצריך לנחם כבר. רבינו רוצה לתת לנו את החיים הטובים האלה, ומאידך יותר טוב מזה, שזה תמימות ופשטות ושמחה וסיפוק, כמו התם. מכיר את ה' בתוך התמימות שה' איתי. מכיר את ה' בזה שאני לא דואג, מכיר את ה' בזה שאני חי את החיים שלי, אהללה ה' בחיי, בחיים שלי. זה קצת ענינים יש עוד הרבה.

זהו הספר ליקוטי הלכות, שמלביש כל הרברים האלה שמביאים השגות אלקות בדרך שכולנו נגיע לתכלית הטוב, לעולם שכולו טוב. וכאן באות ב' ר' נתן מזכיר שוב, שכל אחד מוכרח להגיע לזה להשגות אלקות, להשיג את ה', אחרת הוא פשוט בשאל תחתית.. כמ"ש שויתי ה' וכו' כי לא תעזוב נפשי לשאול. או שיויתי או שאול. אם אתה חי בלי נקודה של דעת, זהו שאול. כל אדם נברא רק בשביל זה, כל העולמות נבראו רק בשביל השכליים האלה. כולם נבראו ומחכים רק לזה. מי שאומר שאסור לחשוב מה', מבלבל את כל הקשר של הזה, ק והבעש"ט ורבינו שמביא לנו את הרברים כפשוטם, הרבי מצמצם את זה באופן שיביא אותך לידי קיום. אל תדאג, יש לך רבי טוב. אם אחד מקבל קבלה לא באופן מצומצם, תיזהר מאד, מי שזוכה זוכה, אבל צריך להזהר ללכת בזה מורגא לדרגא.

הכלל שהשגות אלקות בזה תלויים כל העולמות, וכל התיקונים כלולים בזה, והוא יחד עם תורה ותפילה, בלי תורה ותפילה חסר שם אמונה ודעת, רק כשההשגה כלולה מתורה ותפילה היא נשלמת.

בלימוד התורה לפנות בוקר, ימצא דרך השגת אלקות באופן מצומצם בחי' שחור

ר' נתן חוזר שזהו ענין השכמת הבוקר, כי כשארם יושן, היינו שהמח יושן, אזי הוא מונח בד' מלכויות רקליפה, והלב צועק מתוך גלות מר, זועק, זעקת מושל בכסילים, הכושי השמן הזה תפס אותי בפיות, איי איי, הרבה יותר מזה, משגעים אותנו בקושיות. לכן צריך לעורר בבוקר את השחר, היינו את השכל המצומצם שיש לך שמשם אתה מבין את העולם כך, תתפוס את זה, תחתוך את זה חזרה מד' מלכויות, זהו עמלק אגג חי, חתכו לד', תחתוך את עצמך מכל הד'

ליקוטי הלכות ח"א דף ח: השכמת הבוקר ד' אות א- ג'

מלכויות ותחזור אל הקדושה.

וזהו ענין עלות השחר, כמ"ש בזה"ק שהוא סוד לימוד התורה לפנות בוקר, יחוד איילת השחר, לכן צריך להשכים בבוקר, כדי שיעלה ויגדל בחי' חכמה תתאה. עורי כבודי, אעירה שחר, עוד אזכה לשכל והשגות אלקות. ושחר לשון שחור, בחי' שיערא בעיגולא דהיינו שתמצא דרך להתקרב לה' דווקא בנקודת ההסתכלות שאתה מסתכל על החיים שלך בזה הרגע. העיקר לזכור שלכך נוצרנו, אין להתחמק מזה, כי כל אחד צריך לבא לזה, בשביל זה יש לנו רבי. אם אחד יאמר דרשא בקבלה, לאן תגיע, כל הצדיקים עמלו לצמצם, בעל התניא גילה דברים לדור שלו, רבינו גילה דברים, ור' נתן הביא אותנו להשגות אלקות, ועכשיו אנו לומדים את זה כדי לבא להשגות אלקות.

כשהשכל נופל לד' מלכויות היינו ה'חכמות' שיש בעבודת ה'

ג. וזה בחינת התעוררות השנה, כי עקר השנה נמשך מחמת שזאת הבחינה, שהיא בחינת מלכות השכל התחתון הנ"ל, היא סמוכה לחצונים כי היא מדרגה האחרונה של הקדושה פירוע, על-כן לפעמים היא נופלת אליהם כנ"ל, דהיינו שנופלת לתוך בחינת הד' מלכויות שהם בחינת חכמות חצוניות, שהם רוצים להמשיך זה השכל אליהם להתגבר על-ידי זה השכל בחכמות חצוניות שלהם וכו', כמו שכתוב שם

פשטות ענין ד' מלכויות, הם ד' מדות רעות, אהבות נפולות, ויראות רעות פחדים בפרנסה, נצחונות, נצחו אותי, קדושת הברית, ואמונה. הם רוצים להמשיך את השכל אליהם. רוב אנשים הם שם, רופא נמצא רק ברפואה, נגר רק בנגרות, פוליטיקאי רק בפוליטיקה, שזה רוב אנשים היום, חסידישע פוליטיק, וזה זעקה מרה שנשמות ישראל צועקים, שהחסידות וברסלב לא יתהפך אצלו לחכמות, וצריך עצות וישועות, ונקודת אור הלב והאמונה מטפס על קיר חלק ואין במה לאחוז. מה העצה לצאת מנפילה לקליפות? עיקר העצה זה שינה.

העצה לצאת מאחיזת הקליפות הוא שינה דקדושה

ואזי צריכין שנה, הינו כל זמן שיכולין להשתמש עם זה השכל בקדושה שיוכל לסבב על ידו לבא להשגת אלקות [היינו שעושה מצוה או ענין, וחושב איזה מחשבה שזה לשם שמים, ובוודאי ה' איתי כאן בזה הדבר, ושמוח עם היחוד שהוא פועל] הוא מצוה גדולה להשתמש עמו כפי מה שיוכל כל אחד לפי ערכו, אבל כשהשכל מתחיל לפול ומתגברים עליו בלבולים שזה נמשך מבחינת הנ"ל שבחינת החכמות חצוניות, שהם הד' מלכויות רוצים להתגבר להמשיך זה השכל אליהם אז צריכים לישן, שהוא הסתלקות הרעת, דהיינו לסלק דעתו לגמרי ומשם עקר בחינת השנה ועל-כן בשעת שנה הנשמה, שהיא השכל, באה בתוך אמונה, כמו שכתוב (איכה ג'), "חדשים לבקרים רבה אמונתך" כי אז צריכים לסלק השכל לגמרי ולסמוך רק על אמונה לבד [כדי לטהר ולהציל את המח מקליפות קשות מאד] ועל-כן בשעת שנה סטרא דמותה שליט, כמובא בזהר הקדוש (וישב קפר ע"ב), כי אז מסתלק החיים שנמשך מאור הפנים ומתגברים בחינת הד' מלכויות שהם סטרא דמותא. ואז עקר הקיום על-ידי אמונה, על-ידי שקורין קריאת שמע שעל המטה ככונה, שהיא בחינת אמונה, כי בעת שהחכמות חצוניות [חושב, אני רופא, אני עושה כפי הכחות שלי וכו'], או אני עובד גדול] שהם כלל כל מיני בלבולים שיש לכל אדם שבעולם וכל המחשבות רעות וזרים [יאושים, וחכמות גג על גג של יאוש] והרהורים

[תאווה/לאך שמושכים נפש] ורעיונים רעים [כאן לא נפרש, כי אין מספיק נייר בעולם] שפלים נמשכין מבחינת הקלפות שהם הד' מלכיות, שהם חכמות חצוניות פשהם מתחילים להתגבר על השכל אזי צריכין לסלק העת לגמרי ולסמוך על אמונה, שזהו בחינת שנה שהוא הסתלקות הדעת שאז באה הנשמה בתוך אמונה, כמו שכתוב במקום אחר (ח"א סימן לה)

כי יש שינה גדולה שהיא נפילת הנשמה לד' מלכויות, ויש שינה דקדושה שהוא הביטול לאור האמונה, ובה יש פי' חדש יתגבר כארי', שיתגבר כארי ללכת לישון, עצל עד מתי, תשכב כבר. תתבטל להאמונה. כי כשיושנים אין הנשמה נעלמת. אלא נכללת בחי' אמונה, הדעת מתפשט בכל הגוף כשמסתובבים, כשהנשמה העליונה מקבלת רק מבחינת האמונה, אנחנו נרדמים, שורש הנשמה יוצאת מהאיברים והארם נרדם תיכף, זהו ענין שינה.

ואז אדם צריך לומר, אני מפקיד את הנשמה שלי, מי שומר עלי בשעת שינה מכל הגינים, רק השי"ת לברו, יושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן. וזה בחי' ק"ש שעל המיטה שהוא תיקון לפגם הברית שבא ע"י בלבול המוחין, וכשמסתתר אצל השי"ת וסומך על האמונה זהו תיקון הברית, וגם בשעת קטנות מוצא דרך איך להתחבר לה'.

סילוק הדעת וביטולו כדי להנצל מבלבולים הוא עיקר פשטות היהדות

כל הדרכים האלה הוא להיות מאמין אמיתי בהשי"ת כדרך אבותינו, זה לא מדרגות, אלא פשוט להיות יהודי ולא ציוני, כדרך אבותינו מאז ומעולם, להקים בכל יום את האמונה מחדש בהשי"ת. ולזרוק כל החכמות. וקוראים ק"ש שעל המטה להכלל באמונה. וכבר למדנו לעיל בה"ג וכאן חזר שוב ושוב, שענין השינה הוא לאו דווקא שינה במיטה, אלא שאדם מתבטל ומפקיד את עצמו בידי האמונה הק', בלי שום חשבונות. זהו עיקר העצה של האדם כנגד בלבולים ומחשבות זרות, הרהורים רעים, ורעיונים רעים, שכולם בחי' קליפות.

בקיצור כל מה שעובר לנו בראש. העצה הוא פשוט לסלק את הדעת, לעשות עצמו כאינו יודע, וכל מה שאדם אומר שזה לא עובר אצלו ואינו יכול לסלק את הדעת, הוא כי אינו מקושר לרבינו, אם הוא מקושר לרבי, הרבי אמר שיש עצה כזאת, זו מציאות, תסלק את הדעת, תעשה עצמך כבהמה בלי שום קושיות, לא יודע כלום. אני לא יודע מה זה עליה ומה זה ירידה, לא יודע כלום, כשהעצבים מבשלים אותו, יש רבי שמלמד לא לדעת כלום, זה בחי' שינה דקדושה.

נמצא שהשינה מטהרת את האדם ממה שהשכל שלו נכנס לראות דברים באופן של גוי, וחכמות חיצוניות, או יאוש שככה זה היה עד עכשיו לכן זה גם יהיה ככה, כשיישן יפרד מאלו המחשבות שנרסקו בו שאין לו דרך לחשוב שה' שמח עם המצוות שלי, וה' איתי בדבר. ככה צריך אדם תמיד לזרוק אלו המחשבות, וזהו בחי' שינה. ויסוד הדברים מתבאר בסי' ל"ה שענין השינה יש בו חירוש מעשה בראשית, וקבלת כחות חרשים.

ישנת טובה? תתעורר!

ואף-על-פי שהשנה היא טובה גדולה, אבל צריכין להתגבר שלא יישן יותר מדי. ועל-כן צריכין להתגבר פארי לעמוד בבקר לשפר השנה ולעסק בתורה ותפלה כדי לחתך ולהעלות את המלכות ח"ת מהם כדי לזכות על-ידי זה להשגות אלקות כנ"ל וזה, "שויתי ה' לנגדי תמיד",

ליקוטי הלכות ח"א דף ח: השכמת הבוקר ד' אות א- ג'

שִׁיזְפָה לְהַפִּיר אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, דְּהֵינּוּ שִׁישִׁיג אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַד שִׁישׁוּהוּ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְנִגְדּוֹ תְּמִיד וְלֹא יִשְׁכַּח אוֹתוֹ פְּרָגַע:

העצה הזאת של סילוק הדעת יכול לרפאות כל אדם, מפחדים ומיראות ומבלבולים, פשוט אינו יודע כלום, מסלק את הדעת ויושן. אך יזהר שלא יישן יותר מדי, רק לקום בבוקר לעסוק בתורה ותפילה שהוא מציאות השגות אלקות. ללמוד משנה, גמרא שו"ע זהר, כתבי האריז"ל וכו' כמו שרבינו נתן לנו סדר הלימוד כזה בשיחות הר"ן. וכן לומדים ספה"צ וספרי רבינו שבונים בנו שכל ודעת, ולא ללמוד סתם, אלא ללמוד באופן שאני מחפש איך להשיג אלקותו ית', אם אני לומד כאן שנטילת ידיים הריני כמו כהן בביהמ"ק, אהה, אההה, או שלומד על קדושת השבת, אהה מחיה את נפשו בזה.

וזהו 'יעורר השחר' שיכנס בך דיבור שר' נתן מדבר כאן, וכן כל חלק בתורה, בונה אצלך שכל, ואח"כ צריך להגדיל את זה, להגיע למה שכתוב בספרים, זה לא אימרות, זה תורת אמת.

כי אי אפשר לישון כל הזמן, צריך לקום, ואח"כ לחתוך את המלכות חכמה תנאה, ולבנות השכל מחדש ע"י שמגדילים את הדעת. כמו שסמך הרמ"א שוית' ה' לנגדי תמיד, כי צריך לבנות את השכל שע"י זיכה לקיים שוית' ה' לנגדי תמיד. אם זה בגמ' או בשו"ע, או במשניות, כל לימוד שהוא, זה"ק דברי רבינו, כל אחד מה ששייך אצלו.

איך נזכה לא לשכוח את השי"ת לרגע

ור' נתן דורש מאיתנו כל סדר העבודה המבואר בבעש"ט שִׁיזְפָה לְהַפִּיר אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, [היינו ע"י החסדים שה' עושה איתנו, וירא ממנו ית', הן בדרך תמימות והן בדרך עומק, להשיג בתמימות כל עומק הדברים שכתוב בספה"ק איך להכיר את ה' ולהתקרב אליו] דְּהֵינּוּ שִׁישִׁיג אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ עַד שִׁישׁוּהוּ אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ לְנִגְדּוֹ תְּמִיד וְלֹא יִשְׁכַּח אוֹתוֹ פְּרָגַע שִׁזְהָה תְּכִלִּית, כי כשלומדים ספה"ק יש בכל פעם רעיון חדש איך לזכור אותו יתברך.

ואנו יושבים כאן לפני ספר קדוש ליקוטי הלכות שהוא הליכיש את כל השכליים שבספה"ק לעובדא למעשה, וכמובן צריך גם ללמוד את המקורות, אם לא, הדבר עקור, כשלומדים ביחד, זה נהיה ים של מחשבות, שלא ישכח אותו כרגע, כי בכל ענין ייזכר בחידוש מעשה בראשית. בעוד נקודה בעבודת ה', כל מצוה יש לו חיות חדש, וכל אחד לפי מה שצריך לנפשו, כי יש שהדבר מתפרש אצלו באופן פשוט, 'לא ישכח אותו כרגע' היינו שיזכור את ה' לרגע אחד, אח"כ לעוד רגע, עד שיזכה חצי שעה לזכור את ה', ויזכה לרוגע ומנוחת הנפש, להבין איך לעשות מצות בשמחה, ואיך לקבל שבת וכו'.

ה' יזכנו להבין כמה כל החיים שלנו תלוי בזה, וזהו עיקר ההתקרבות לרביה"ק, והוא דרך הבעש"ט ודרך הצדיקים מאז ומעולם, לבא להשגות אלקות לפי מדרגתנו, בדרך תמים וישר באמת, וכך נזכה להוציא את השכל מגאווה ומבלבולים, וללכת ברכי השם ולהתרבק באור השכל אמן.

